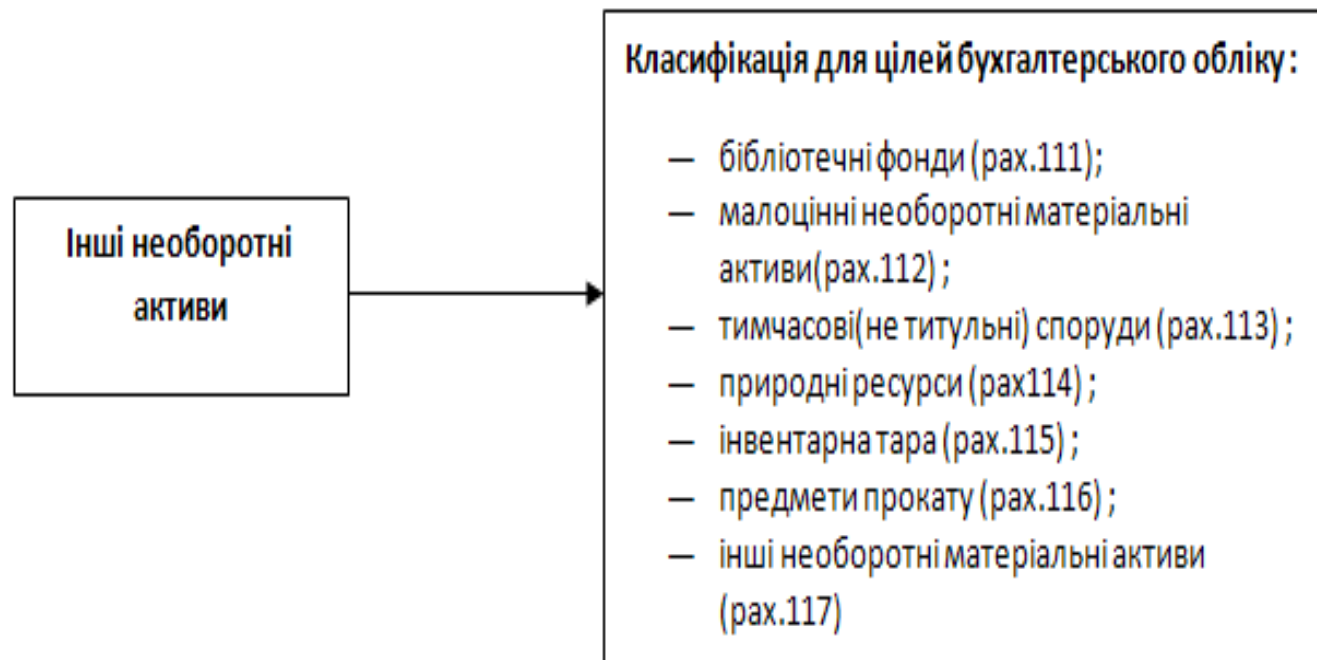

ТЕМА 6 :
ОБЛІК ІНШИХ
НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

ІНШІ НЕОБОРОТНІ МАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ (ДАЛІ – ІНМА)-МАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ, ПРИЗНАЧЕНІ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ ВПРОДОВЖ ПЕРІОДУ БІЛЬШЕ ОДНОГО РОКУ (АБО ОПЕРАЦІЙНОГО ЦИКЛУ, ЯКЩО ВІН БІЛЬШЕ ОДНОГО РОКУ) І ЯКІ НЕ ВХОДЯТЬ ДО СКЛАДУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ.

КЛАСИФІКАЦІЮ ІНМА НАВЕДЕНО У СХЕМІ 6.1. ШЛЯХИ НАДХОДЖЕННЯ ІНМА ТА СТРУКТУРА ПЕРВІСНОЇ ЇХ ОЦІНКИ ВИЗНАЧАЄТЬСЯ П(С)БО 7 " ОСНОВНІ ЗАСОБИ " І ПРОВОДИТЬСЯ АНАЛОГІЧНО З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ. ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З ІНМА ТАКОЖ АНАЛОГІЧНЕ ПОРЯДКУ ОФОРМЛЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ.

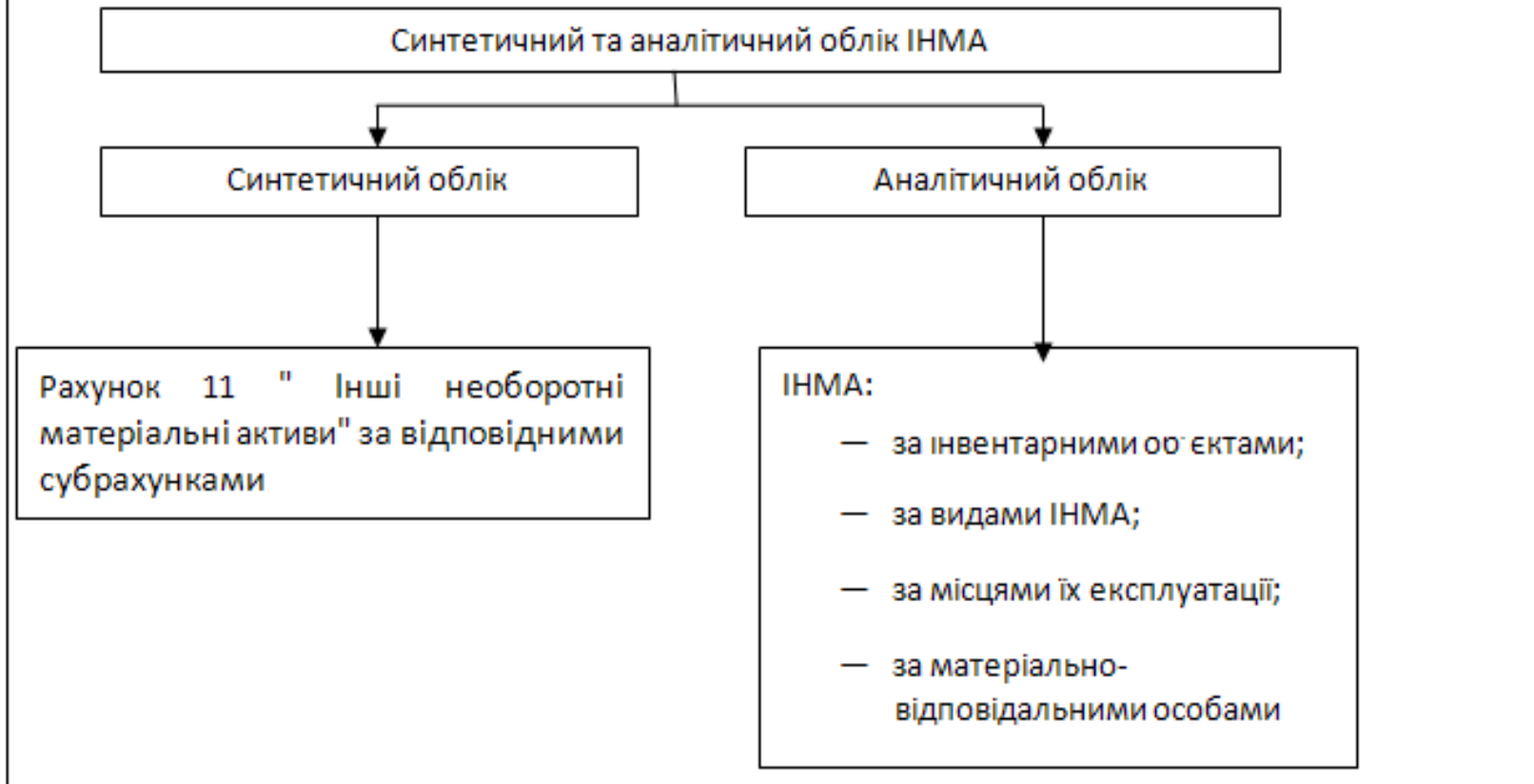
ОСНОВНІ ВИМОГИ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОПЕРАЦІЙ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ІНШИМИ НЕОБОРОТНИМИ МАТЕРІАЛЬНИМИ АКТИВАМИ

Запам'ятайте:

- Об'єкт ІНМА визначається активом, якщо існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди від його використання та вартість його може бути достовірно визначена.
- Підприємства самостійно встановлюють вартісні ознаки, за якими необоротні активи відрізняються від малоцінних швидкозношуваних предметів.
- У дебет рахунка 11 " Інші необоротні матеріальні активи " відноситься:
  - первісна вартість придбаних ІНМА;
  - сооівартість виготовлення ІНМА;
  - справедлива вартість безоплатно отриманих ІНМА;
  - погоджена засновниками справедлива вартість ІНМА, внесених до статутного капіталу;
  - вартість поліпшень ІНМА(модернізація, реконструкція, добудови) ;
  - дооцінка ІНМА.

Схема 6.2

Побудова синтетичного та аналітичного обліку ІНМА

Типові бухгалтерські запаси по рахунку 11 " Інші необоротні матеріальні активи "

За д-т	Рахунок " Інші необоротні матеріальні активи "	За К-т
153 Введено в експлуатацію придбаний(виготовлений) об'єкт		132 Списано знос у зв'язку з вибуттям об'єкта
23 Отримано об'єкт, виготовлений власними силами		423 Уцінено об'єкт
372 Оприбутковано об'єкт, придбаний підзвітною особою		972 Відображено собівартість реалізованих об'єктів
423 Дроцінено об'єкт		976 Уцінено ІНМА

Бухгалтерський облік надходження ІНМА

№ З/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонд.рах.	
			Д-т	К-т
Приклад: Підприємство придбало 4 офісні крісла вартістю 180 грн., у т.ч. ПДВ – 30 грн., за одиницю. Вартісна межа малоцінних необоротних матеріальних активів-500грн.				
1	Оприбутковано меблі для офісу від постачальника	600,00	153	631
2	Відображено суму ПДВ	120,00	641	631
3	Оплачено рахунки постачальника	720,00	631	311
4	Введено в експлуатацію ІНМА	600,00	112	153

Схема 6.4

Особливості амортизації ІНМА

АМОРТИЗАЦІЯ ІНМА

Через деякі специфічні особливості окремих груп, зокрема, бібліотечних фондів, малоцінних активів, природних ресурсів, предметів прокату, нарахування зносу на них слід проводити за двома методами: **прямолінійним та виробничим**

Для амортизації малоцінних необоротних активів і бібліотечних фондів передбачено два додаткові методи амортизації:

- 1) 50% їх вартості в першому місяці використання об'єкта, а решта – у місяці списання (вибуття) з балансу;
- 2) 100% вартості у першому місяці їх використання

ТЕМА 7 : ОБЛІК НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Поняття:

Нематеріальний актив – немонетарний актив, який не має матеріальної форми, може бути ідентифікований (відокремлений від підприємства) та утримується підприємством з метою використання впродовж періоду більше одного року (або одного операційного циклу, якщо він перевищує один рік) для виробництва, торгівлі, в адміністративних цілях чи надання в оренду іншим особам.

Група нематеріальних активів-сукупність однотипних за призначенням та умовами використання нематеріальних активів

Класифікація нематеріальних активів (далі – НА) для цілей бухгалтерського обліку:

- Права користування природними ресурсами (рах.121);
- Права користування майном (рах.122);
- Права на знаки для товарів і послуг (рах.123);
- Права на об'єкти промислової власності (рах.124);
- Авторські та суміжні з ними права (рах.125);
- Інші нематеріальні активи (рах.127)

Оцінка НА:

- первісна вартість – історична (фактична) собівартість необоротних активів у сумі грошових коштів або справедливої вартості активів, сплачених (переданих), витрачених для їх придбання (створення) (табл..7.1);
- залишкова (балансова) - первісна вартість за вирахуванням зносу (знос НА- це втрата ними своїх споживчих якостей, а відповідно, і вартості; величина зносу відповідає сумі нарахованої амортизації);
- справедлива вартість – сума , за якою може бути здійснений обмін активу або оплата зобов'язання в результаті операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами;
- переоцінена вартість – вартість необоротних активів після їх переоцінки;
- ліквідаційна вартість-сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх корисного використання (експлуатації), за вирахуванням витрат, пов'язаних їх продажем (ліквідацією)

ШЛЯХИ НАДХОДЖЕННЯ НА ТА СТРУКТУРА ЇХ ПЕРВІСНОЇ ОЦІНКИ

Нематеріальні активи	Витрати, які входять до первісної вартості
<i>Придбані</i>	Ціна (вартість) придбання (крім отриманих торговельних знижок): мита, непрямі податки, що не підлягають відшкодуванню, інші витрати, безпосередньо пов'язані з придбанням НА та доведенням до стану, в якому він придатний для використання за призначенням. Витрати на сплату відсотків за кредит не включається до первісної вартості НА, придбаних (створених) повністю або частково за рахунок кредиту банку
<i>Безоплатно отримані</i>	Первісною вартістю є їх справедлива вартість на дату отримання з урахуванням витрат, передбачених п.11 П(С)БО 8
<i>Внесені до статутного капіталу</i>	Первісною вартістю визначається погоджена засновниками (учасниками) підприємства їх справедлива вартість з урахуванням витрат, передбачених п. 11 П(С)БО 8
<i>Самостійно створені підприємством</i>	Первісною вартістю НА включає: прямі витрати на оплату праці, прямі матеріальні витрати, інші витрати, безпосередньо пов'язані зі створенням цього НА та приведенням його до стану придатного для використання за призначенням (оплата реєстрації юридичного права, амортизації патентів, ліцензій тощо)
<i>Отримані в обмін на подібний об'єкт</i>	Первісною вартістю НА, придбаного в результаті обміну на подібний об'єкт, дорівнює залишковій вартості переданого НА. Якщо залишкова вартість переданого об'єкта перевищує його справедливую вартість, то первісною вартістю НА, отриманого в обмін на подібний об'єкт, є його справедлива вартість із включенням різниці до фінансових результатів (витрат) звітного періоду
<i>Придбані в обмін на неподібний об'єкт</i>	Первісна вартість НА, придбаного в обмін на неподібний об'єкт, дорівнює справедливій вартості переданого НА, збільшений (зменшений) на суму грошових коштів чи їх еквівалентів, що була передана (отримана) під час обміну
<i>Отримані внаслідок об'єднання підприємств</i>	НА оцінюються за їх справедливою вартістю

ВИЗНАННЯ НА

Придбаний або отриманий НА відображається в балансі, якщо існує імовірність одержання майбутніх економічних вигід, пов'язаних з його використанням, та його вартість може бути достовірно визначено

НА , отриманий в результаті розробки, слід відображати в балансі за умов, якщо підприємство має:

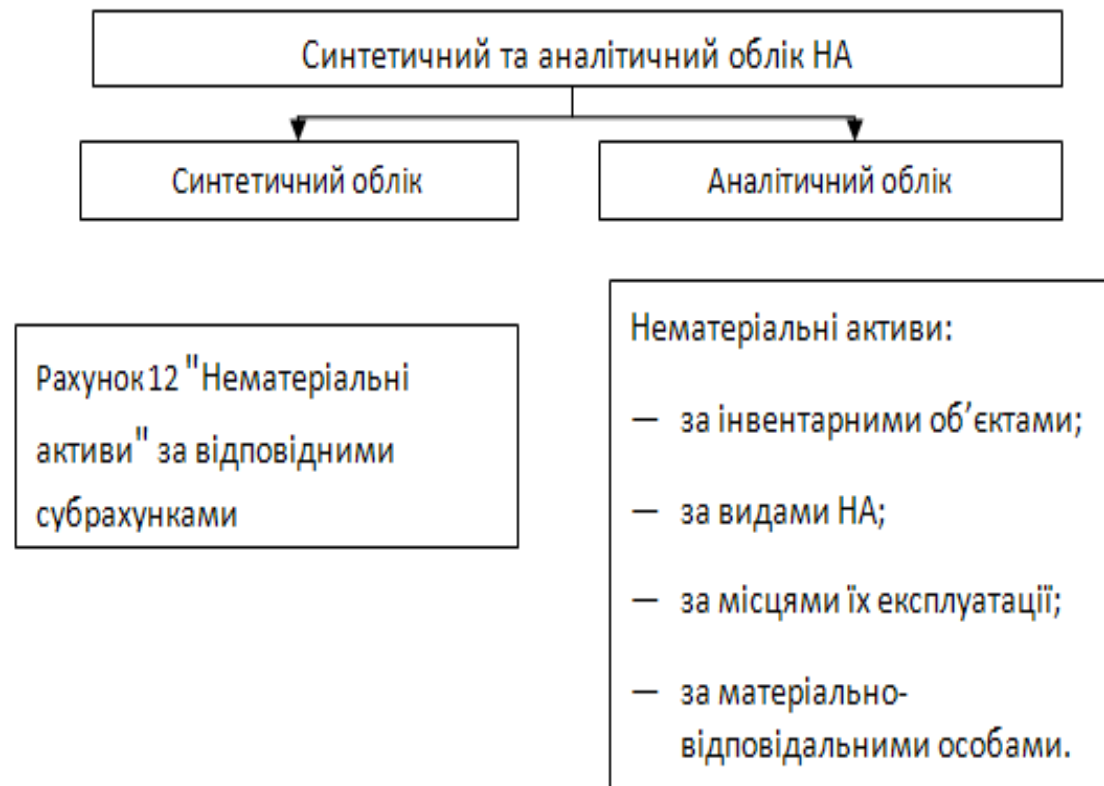
Намір, технічну можливість та ресурси для доведення НА до стану, в якому він придатний для реалізації або використання;

Інформацію для достовірного визначення витрат, пов'язаних з розробкою НА

Можливість отримання майбутніх економічних вигід від реалізації або використання НА;

Схема 7.2

Побудова синтетичного та аналітичного обліку нематеріальних активів

Типові бухгалтерські записи по рахунку 12 " Нематеріальні активи"

За Д-т	рахунка 12 " Нематеріальні активи"	За К-т
<p>153 Введено в експлуатацію придбаний (виготовлений) об'єкт;</p> <p>161,162,163 Отримано об'єкт у погашення Заборгованості з фінансової оренди за раніше отриманим векселем;</p> <p>371 Отримано об'єкт, попередньо оплачений замовнику;</p> <p>372 Отримано об'єкт через підзвітну особу;</p> <p>423 Проведено дооцінку НА</p>		<p>132 Списано знос у зв'язку з вибуттям об'єкта;</p> <p>16 Передано об'єкт у фінансову оренду;</p> <p>377 Передано об'єкт у спільну діяльність;</p> <p>423 Уцінка об'єкта;</p> <p>972 Відображено собівартість реалізованих об'єктів ;</p> <p>975 Уцінено необоротні активи та фінансові інвестиції</p>

Бухгалтерський облік реалізації (передачі) НА

№ З/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
Приклад: Підприємство реалізувало НА(право користування майном) за 15000 грн., у т.ч. ПДВ – 2500 грн. Первісна вартість об'єкта становить 13000 грн., нарахований знос – 5000 грн.				
1	Відображено доход від реалізації права на користування майном	15000	377	742
2	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ	2500	742	641
3	Відображено суму нарахованого зносу	5000	133	122
4	Списано залишкову вартість нематеріального активу	8000	972	122
5	Визначено фінансовий результат	12500	742	791
		8000	791	972

Особливості організації інвентаризації нематеріальних активів (методика проведення інвентаризації ідентична основним засобам):

- При інвентаризації перевіряється наявність документів, що підтверджують право власності на НА;
- Під час інвентаризації слід встановити відповідність залишкової вартості об'єкта його справедливій вартості;
- У разі виявлення лишків об'єктів нематеріальних активів, інвентаризаційна комісія фіксує їх належним чином до інвентаризаційного опису;
- Оцінка виявлених надлишків об'єктів нематеріальних активів проводиться згідно з дійсною відновлювальною вартістю та оформляється актами.

